

Sari Kauppinen

16.10.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemistilaisuus tiistai 17.10.2023 klo 10.30.

HE 54/2023 vp laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kannattaa hallituksen esityksessä esitettyä siirtymäkauden muutosta.

Väestön ikääntyminen lisää palvelutarpeita, joten henkilöstöä tarvitaan tulevina vuosina iäkkäiden palveluihin selvästi nykyistä enemmän. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus on jo nyt heikko ja alan henkilöstön eläköityminen lisää henkilöstötarvetta entisestään, joten riittävän henkilöstön varmistaminen tulee edellyttämään monipuolisia toimenpiteitä ja henkilöstön suunnitelmallista kehittämistä.

Siirtymäaika on riittävän pitkä antamaan lisääaikaa esimerkiksi koulutuslisäysten ja muiden henkilöstön saatavuutta parantavien toimien vaikutuksille, mutta se edellyttää, että lisääika käytetään tarkkaan hyväksi ja toimenpiteisiin ryhdytään mahdollisimman nopeasti. Henkilöstön saatavuuden parantaminen edellyttää yhtäaikaaisesti monia erilaisia toimenpiteitä. Se edellyttää esimerkiksi riittävää koulutusta ja opintojen tukemista koulutuksen läpiviennin varmistamiseksi sekä kansainvälisen rekrytoinnin kehittämistä ja kansainvälisten työntekijöiden tukemista jäämään alan töihin. Lisäksi se edellyttää palvelurakenteen ja palvelujen toimintatapojen kehittämistä (esimerkiksi teknologian hyödyntäminen, tehtävärakenteen kehittäminen ja vapaaehtoistyön hyödyntäminen). Pito- ja vetovoiman lisäämiseksi on kehitettävä johtamista ja työhyvinvointia.

THL toteaa, että yhtäaikaisesti mitoitusnoston siirron ja monipuolisten henkilöstön saatavuutta parantavien toimenpiteiden kanssa tulisi hyvinvointialueilla ryhtyä kehittämään iäkkäiden palvelujen tavoitteiden mukaisesti ns. välimuotoisia palveluja, kuten yhteisöllistä asumista ja vuorokaudenajasta riippumatonta kotihoitoa. Palvelurakenteen muutoksella pystytään vaikuttamaan myös henkilöstötarpeeseen, jos palvelut ja henkilöstö kohdennetaan paremmin asiakkaiden tarpeiden mukaan. RAI-arviointijärjestelmän kansallinen käyttöönotto 1.4.2023 lähtien mahdollistaa palvelujen suunnittelun ja tarjoamisen aikaisempaa paremmin asiakkaiden tarpeita vastaavasti. Lisäksi on tärkeää panostaa ennalta ehkäiseviin palveluihin ja kuntoutukseen, jotta erityisesti vaativimpiin palveluihin siirtymistä voidaan myöhentää ja siten osaltaan vähentää henkilöstön lisästarvetta.

THL:n Vanhuspalvelujen tila -seurannan mukaan iäkkäiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoitus on noussut viimeisten kolmen vuoden aikana selvästi ja yksiköt ovat pääasiassa saavuttaneet tämänhetkisen lakisääteisen vähimmäismitoituksen 0,65. Sillä on ollut merkittävä vaikutus asiakasturvallisuuteen ja palvelujen laatuun kokonaisuudessaan. THL:n selvityksistä saatu tieto viittaa siihen, että mikäli johtaminen on laadukasta, työ on hyvin organisoitu ja henkilöstörakenne vastaa asiakkaiden palvelutarvetta, vähimmäismitoitusta 0,65 voidaan pitää

Sari Kauppinen

16.10.2023

riittävänä siirtymäkaudella. Eniten vaikutusta todennäköisesti olisi mahdollisuuksiin tarjota asiakkaiden toimintakykyä ylläpitävää ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Mitoituksen voimaantumisen siirto helpottaa jonkin verran henkilöstön saatavuustilannetta kokonaisuudessaan. Erityisesti siirto helpottaa henkilöstön riittävyyttä kotihoidossa, mutta todennäköisesti myös terveydenhuollossa. Henkilöstön saatavuusongelmat ovat jo vaikuttaneet mahdollisuuksiin järjestää kotihoitoa, joten mitoituksen siirto saattaa osaltaan helpottaa kotihoidon palvelujen saatavuutta.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Mika Salminen

This documents contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende